

Reykjavík

Léttum á umferðinni

Grænar samgöngur og umbreyting borgarinnar

Dagur B. Eggertsson
Borgarstjóri

Mars 2022

Græna planið og vistvænar samgöngur

- **Samgöngusáttmálinn**
  - Borgarlína
  - Stokkar
  - Vegaframkvæmdir
- **Sundabraut**
- **Hjólaborgin**
- **Gönguborgin**
- **Borgargötur**
- **Lýðheilsa**
- **Nýjar lausnir**

Einu sinni var þetta planið...

Aðalskipulagið 1962-83

Borgin kaupir fasteignir...

Eins og fyrr sagði þarf að ryðja Suðurgötu (hraðbraut „E“) leið til norðurs gegnum Grjótaþorp, unz hún mætir Geirsgötu, (sem þar verður á brú).

„Grettisgötubrautin“ — Niðurrif heillar húsa- raðar!

Hún krefst þess m.a., að borgin kaupi upp heila húsaröð, — „eru það sémileg tveggja eða þriggja hæða steinhús“ (aðalskipulagið), — við Grettisgötu, milli Snorrabrautar og Barónsstígs, svo að hægt sé að rífa þau niður og koma fyrir 4 akreinum í götunni.

Hraðbraut gegnum útvistar- svæði!

útvistar-
svæði/leiksvæði verði í Oskjuhlíð-
inni, en engu að síður er ráðgerð
hraðbraut bvert í gegnum hana.

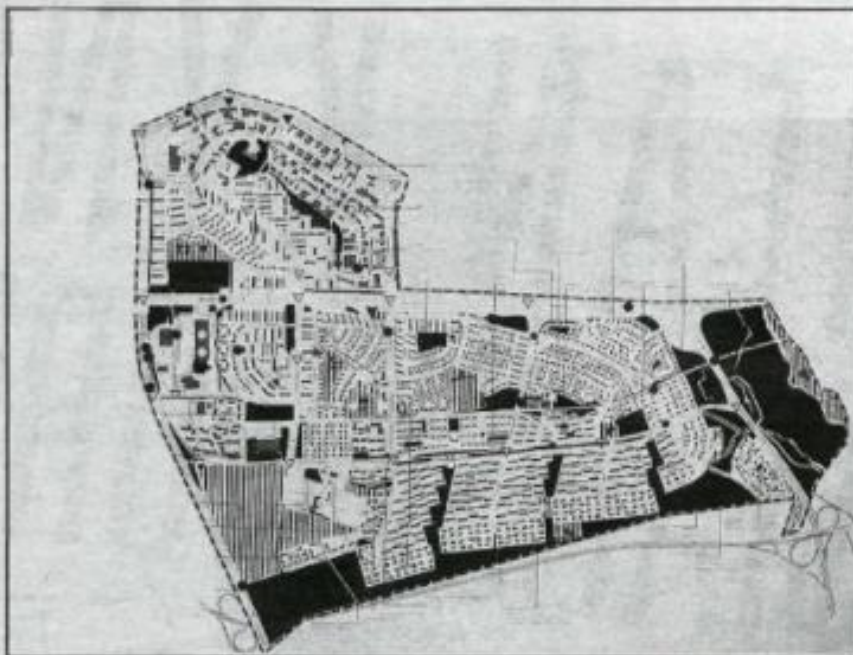
Fossvogsbraut – deilur 1988

14

MORGUNBLAÐIÐ, FÖSTUDAGUR 27. MAÍ 1988

HVERFASKIPULAG FYRIR BORGARHLUTA 5 KYNNT Á BORGARAFUNDI

Á MIÐVIKUDAGSKVÖLD var haldin í Réttarhólastóla almennur borgarafundur á vegum Borgarskipulags Reykjavíkur, þar sem hverfaskipulag í borgarhluta 5 var kynnt. Til borgarhlutans teljast Fossvogs-Blástaða- og Háaleitshverfi, Hvassaleiti og Blásu-gróf. Starfsmenn Borgarskipulags og borgarverkfæðinga kynntu skipulagið og svöruðu fyrirspurnum og ábendingum þús um ýmsa þætti þess. Davíð Oddsson borgarstjóri og Jóhann Pálsson garðyrkjustjóri urðu einnig fyrir svörum. Í framsögu Þorvaldar S. Þorvaldssonar, forsetis Manns Borgarskipulags, kom fram að borginni er skipt í níu hluta og skipulag hvers og eins er kynnt sérstaklega fyrir íbúnum og þeim gefin kostur á að gera athugasemdir og tillög til breytinga. Haldin er borgarafundur í hverju hverfi og að honum loknum er dreift inn á öll heimili í hverfinu haldingi með upprættum og upplýsingum um skipulag hverfisins. Hverfaskipulagið er nýtt skipulagsteg, nokkurs konar miðstig milli aðalskipulags og upprættu einstakra reita. „Með hverfaskipulaginu er reynt að færa skipulagið nær fólkinu, og allar ábendingar og athugasemdir eru vel þegnar,“ sagði Þorvaldur S. Þorvaldsson.

Kort af borgarhluta fimm. Neðst á myndinni má sjá legu fyrirhugaðrar Fossvogsbrautar.

Þessi braut verði nokkurn tíma lögð, sé horft rannsætt á málið,“ sagði borgarstjóri. Hann sagði hins vegar að nauðsynlegt væri að gera lagfæringar á Blástaðaveginum, einkum útakot og breytingar á gatnamótum, en ekki væri hægt að svo stöðu að tvöföld breidd götunnar, enda telda margir það ekki hölt fyrir hverfið.

Inglólf Ólafsdóttir spardi hvert skólanálagirvöld í Reykjavík og Kópavogi hefðu fjallað um hugsanlega hættu, sem til dæmis skólábörnum í Fossvogskóla kynni að stafa af Fossvogsbrautinni. Auður Sveinsdóttir vildi taka umhverfisverndarjónarmóð fram yfir bíla og götur og sagði stærkostlega möguleika felaft í útivistarsvæði í Fossvogsdal. Það væri jafnvel hægt að skapa þannig samfellt útivistarsvæði Reykjavínga allt frá Heiðmörk um Elíuhárdal, Fossvogsdal, Nautilósvík og Útiuhlið, um Ægisáða og út á Seltjarnarnes. Þessi hugmynd Auðar vakti góðmælingu á fundinum og klöppuðu fundarmenn henni lof í lok. Þá gagnrýnda menn að ekki hefði verið gert ráð fyrir umferðarþungunni í skipulagsvinnu fyrri ára, þannig að hægt hefði verið að leggja hraðbrautir hæfinga langt frá fúðabverfum komast hjá því að beina mikilli umferð um Blástaðaveg.

Anna Einarisdóttir sagði að Fossvogsdalur væri eitt skjólmálaða svæðið í borginni og þess vegna væri til dæmis tilvalið að byggja þar sundlaug og hús fyrir aldrada. Umferðarvandann vildi Anna leysa með lagningu rafmagnsjárbrautar um dalinn, ekki síst vegna þess að þannig nætti losna við mengun, sem fylgdi bifreiðum. Björgvin Hannesson tók undir með Önu um að þörf væri á sundlaug í hverfinu, ekki síst þar sem meðalaldur fólunnar færi nú hekkandi og þeim veitti ekki af heilt og hressandi hreyfing.

Guðmundur Hannesson tók hins

Fossvogsdalur var aðalumræðuefnið

Hefnd Davíðs til vansæmdar

Deilur Reykjavíkur og Kópavogs um Fossvogsbraut verða ekki leystar með einhliða aðgerðum, segir Sigurjón Pétursson

Borgarráð Reykjavíkur samþykkti samhljóða á fundi í gær að mótmæla einhliða uppsögn bæjarstjórnar Kópavogs á samningi Reykjavíkur og Kópavogsbæjar um land undir hugsanlega Fossvogsbraut. Hefndaraðgerðir Davíðs Oddssonar með neitun á framlengingu á samningi sveitarfélaganna um sorphirðu voru ekki ekki lagðar fyrir borgarráð á fundinum í gær, en Sigurjón Pétursson lagði fram bókun, þar sem segir að „slíkar hefndaraðgerðir framkvæmdar í fljót-ræði og af vanstillingu séu Reykjavíkurborg til vansæmdar, verði þær staðfestar af meirihluta borgarstjórnar“.

Heimir Pálsson, forseti bæjarstjórnar Kópavogs, sagði í samtali við Þjóðviljann í gær, að það væri stórpólitískt alvörumál ef þjónustusamningum milli sveitarfélaga væri fyrirvaralítið sagt upp í hefndarskyni út af óskyldum málum. Þegar svo við bættist að um öryggismál íbúanna eins og heitt vatn eða brunavarnir

væri að ræða, eins og Davíð Oddsson hefði látið í veðri vaka, þá væri um svo alvarlegt mál að ræða að spurning væri hvort lög-gjafarvaldið þyrfti ekki að grípa inni til þess að tryggja öryggi íbúanna.

Heimir sagði hins vegar að Kópavogsbúar væru fullfærir um að leysa sín sorphirðumál sjálfir, og þegar væru hafnar athuganir á því, hvernig þeim málum yrði best fyrir komið. Verður meðal annars gerð gaumgæfileg athugun á því, hvort ekki sé framkvæmanlegt að hefja flokkun sorps í heimahúsum. Ákveðið fyrirtæki hefði þegar boðist til þess að taka við öllum pappírsúr-gangi frá Kópavogi, og breyta honum í pappírsmassa.

Heimir sagði að ákvörðun bæjarstjórnar Kópavogs hefði ekki þurft að koma neinum á óvart, hún væri efnislega samhljóða þeirri ályktun sem bæjarstjórn hefði gert um málið fyrir 10 árum, þegar hugmyndum um Fossvogsbraut var hafnað af

Heimir Pálsson: Höfum ekki leyfi til að loka augunum fyrir nýrri þekkingu um umhverfismál við skipulagningu borgarinnar. Ljós. Jim Smart.

hálfu Kópavogs. „Með uppsögn þessa hluta samningsins erum við að áréttu að þessi dalur sé ekki lokaður fyrir öllu skipulagi um

alla framtíð. Við teljum líka að upphaflegu forsendurnar fyrir Fossvogsbraut séu brostnar, þar sem hugmyndin um framleng-

ingu hennar um Elliðaárdalinn upp á Suðurlandsveg hefur verið lögð á hilluna. Þá teljum við ekki síður mikilvægt að taka tillit til breyttrar þekkingar og breyttra viðhorfa til umhverfismála frá því hugmyndin um Fossvogsbraut var sett fram 1964. Við höfum ekki leyfi til þess að láta sem sú þekking sé ekki fyrir hendi,“ sagði Heimir Pálsson.

Allir stjórnámálaflókkar í Kópavogi, Fossvogssamtökin, íþróttafélögin í Kópavogi og fleiri aðilar munu standa fyrir baráttufundi um verndun Fossvogsdalsins í Snælandsskóla næstkomandi laugardag kl. 14.

Borgarráð Reykjavíkur samþykkti á fundi sínum í gær að Reykjavíkurborg beitti sér fyrir könnun á þýðingu Fossvogsbrautar fyrir umferðarkerfi höfuðborgarsvæðisins og áhrif hennar á umhverfi Fossvogsdalsins. Samþykktin var gerð með atkvæðum meirihlutans, án mótatkvæða.

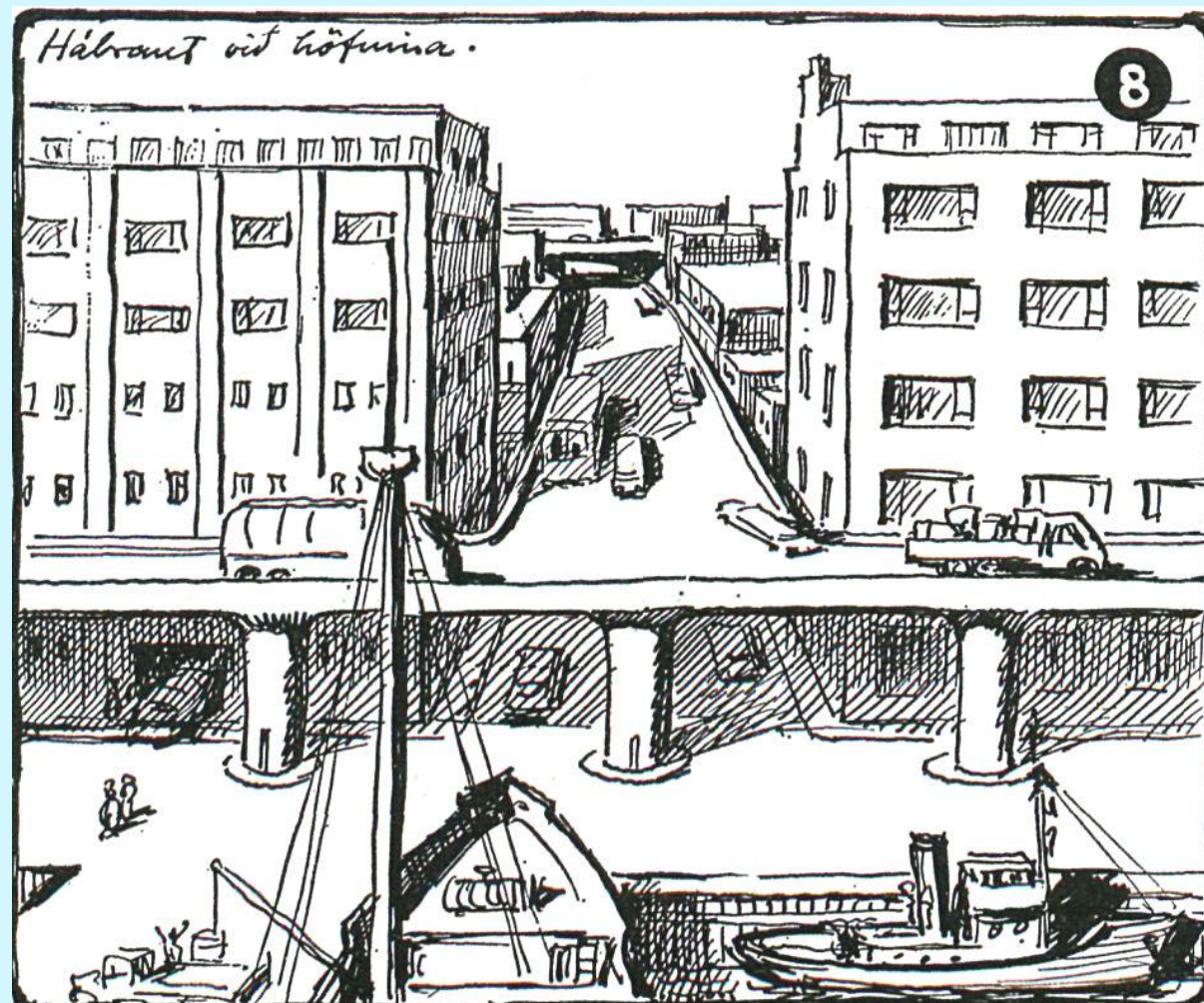
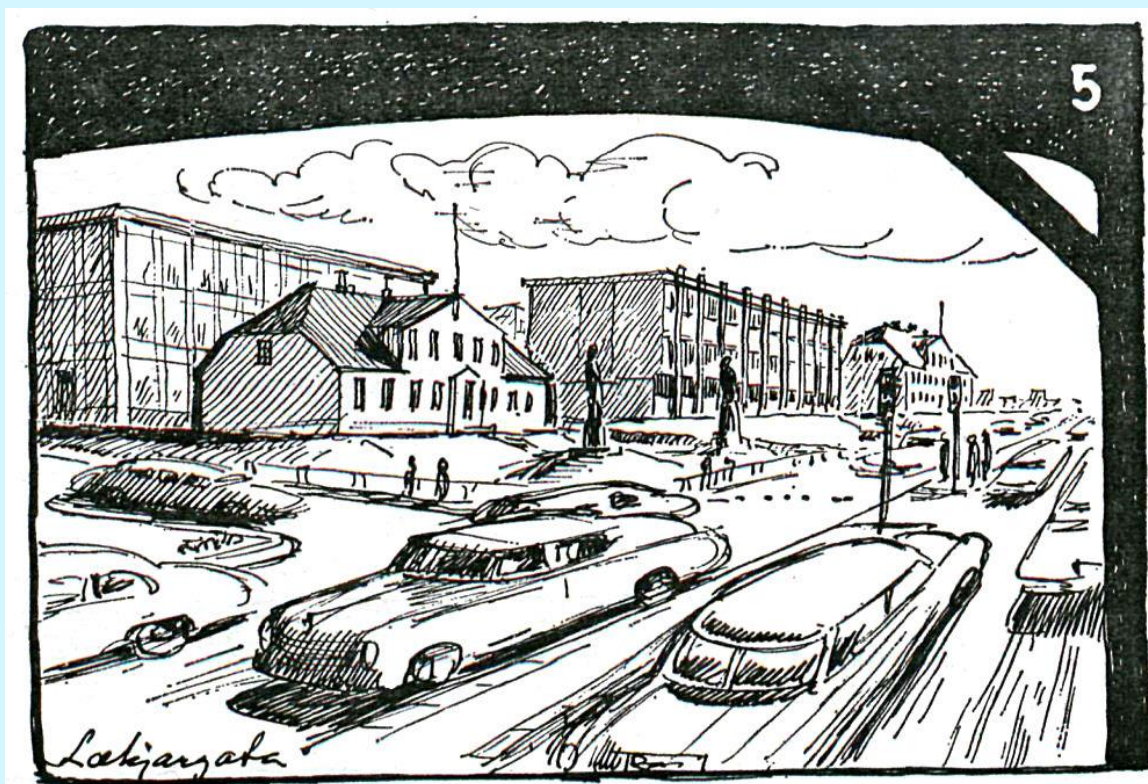

Kvosin í aðalskipulaginu 1962-83

Kvosin í aðalskipulaginu 1962-83

Kvosin í aðalskipulaginu 1962-83

Strandhraðbrautin

Lækjargötuhraðbrautin

Suðurgötuhraðbrautin

Grettisgötubrautin

Kvosin í aðalskipulaginu 1962-83

Tryggvagata 13

GRÓFARHÚS

BORGARBÓKASAFN REYKJAVÍKUR
BORGARSKJALASAFN REYKJAVÍKUR
LJÓSHYNDASAFN REYKJAVÍKUR

Tryggvagata 13

Tryggvagata 13

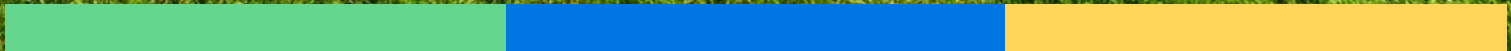

Því nú er komið nýtt plan

Græna planið

Græna planið

Græna planið er borgarstefna **Reykjavíkurborgar** sem dregur upp framtíðarsýn borgarinnar til ársins 2030 og tengir lykilstefnur og áætlanir borgarinnar við þá sýn

An aerial night photograph of a busy city street in Reykjavik, Iceland. The scene is illuminated by streetlights and building lights, creating a warm, golden glow. The street is filled with cars, including a bus, and pedestrians. Buildings with various architectural styles line the street, some with lit-up windows. Festive lights, including a large Christmas tree and decorative light displays, are visible. A prominent blue logo is in the top left corner. The text is overlaid in the center of the image.

Græna planið stefnir að því að þróun samgangna í Reykjavík verði á grænum og fjölbreyttum forsendum

Austurhöfn – fyrir

Austurhöfn - eftir

Vistvænar samgöngur

Lykiláherslur græna plansins

Gangandi og hjólandi vegfarendur í forgang

Þéttofið net **hjóla- og göngustíga**
tengir borgarhverfin saman

Borgarlína og aðrir þættir
samgöngusáttamála tengja helstu
uppbyggingarsvæði borgarinnar saman inn og út á við

Almenningssamgöngur eru **tíðar**

Umferðaröryggi er megináhersla

Dregið skal úr svifryki, loftmengun og hávaða

Borgarrýmið er **aðlaðandi** og **öruggt** fyrir alla með
lágum umferðarhraða

Valkostir í samgöngum

A – Vöxtur út á við

Óbreytt ferðamynstur

B – Vöxtur mestur inn á við

Viðsnúningur í ferðamynstri

C – Vöxtur inn á við

Bylting í ferðamynstri

Hvernig eiga nýir íbúar að komast leiðar sinnar?

Í hverri viku fylgar íbúum
höfuðborgarsvæðisins um

90 manns

Það jafngildir

18 fullsetnum bílum

Eða

1 stappfullum strætó

Á næstu áratugum má búast við að íbúar höfuðborgarsvæðisins
nái 300.000 sem telst meðalstór borg

Samgöngusáttmálinn

Nýir tímar í samgöngum
á höfuðborgarsvæðinu

Sáttmáli ríkis og sex sveitarfélaga um
uppbyggingu og hölbreyttar samgöngur.

Betri samgöngur

Kolefnishlutlaust samfélag

Stuðla að því að ná loftslagsmarkmiðum ríkis og sveitarfélaga um sjálfbært, kolefnishlutlaust borgarsamfélag með eflingu almenningsamgangna og deiliahagkerfis í samgöngum og bættum innviðum fyrir aðra vistvæna samgöngumáta auk þess að hvetja til breyttra ferðavenja og orkuskipta.

Borgarlínan

Á næstu 10 árum
gerir græna planið
ráð fyrir uppbyggingu
á 10-15.000 íbúðum
um alla borg

80% þeirrar uppbygg-
ingar er hugsuð
innan áhrifasvæðis
Borgarlínu

Borgarlínan

L2 → ÁRTÚNSHÖFÐI

1. lota
Hverfisgata – verklok 2025

Alda – brú yfir Skerjafjörð

Mynd: Efla, KSLD og BEAM

Ártúnshöfði

Mynd: ASK arkitektar

Skerjafjörður

Mynd: Mandaworks

Miklabraut fer í stökk

Mynd: Horft á framlengda Snorrabraut til norðurs - Yrki og DLD land design

Ný borgartorg og græn göngusvæði - Miklubrautarstokkur

Sæbrautarstokkur

Gatnamót við Bústaðaveg

Áætlað að frumdrög
liggi fyrir í lok mars

Markmið að greiða
fyrir umferð
eftir Reykjanesbraut
og finna borgarlínunni
stað á sama tíma og
neikvæð áhrif á dalinn
eru lágörkuð

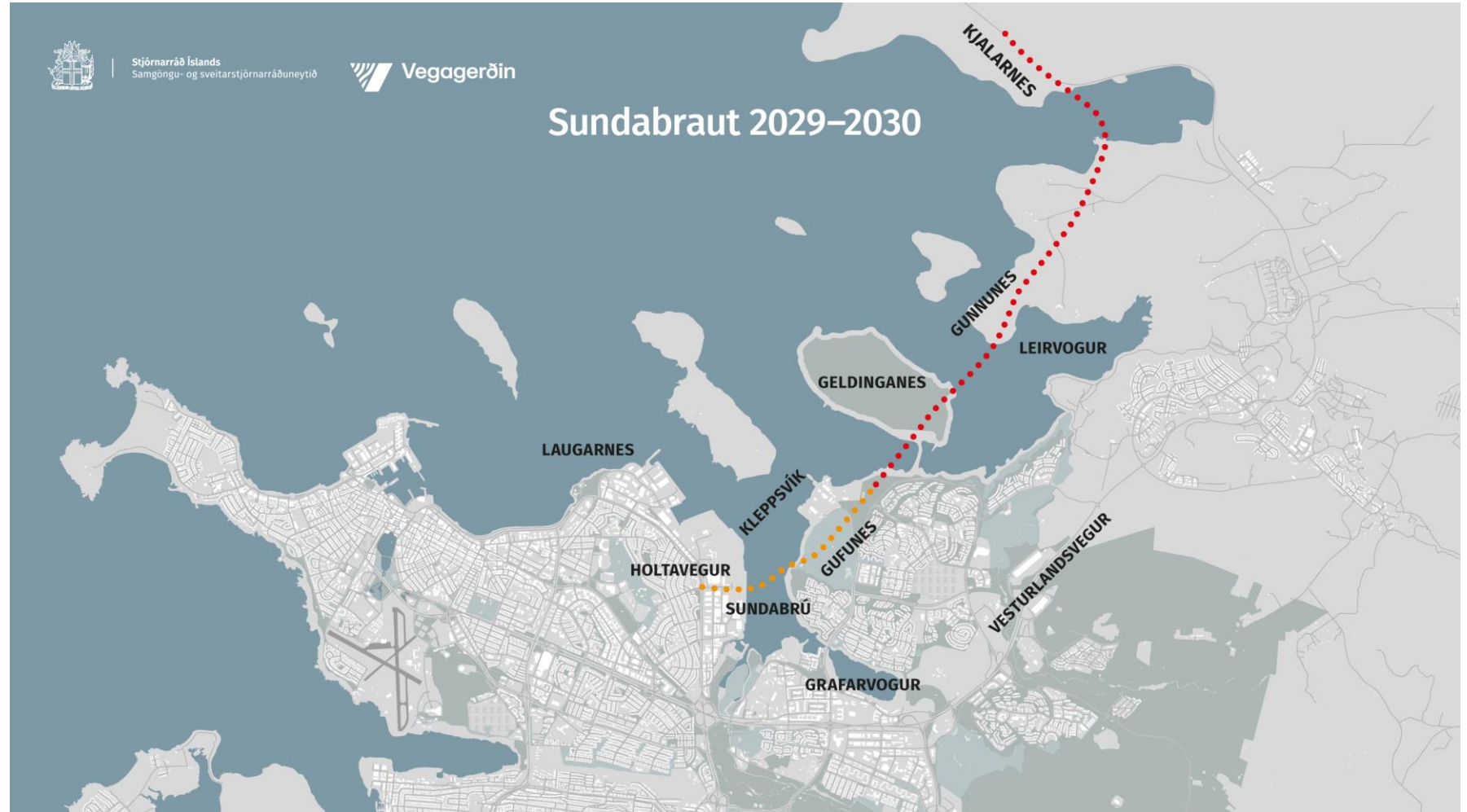

Sundabraut

Aukinn kraftur kominn í
þróun Sundabrautar

Næstu skref
eru undirbúningur mats
á umhverfisáhrifum
og víðtækt samráð

Gert er ráð fyrir
að fjármögnun
Sundabrautar verði
með gjaldtöku
af umferð

Mynd: Innviðaráðuneytið

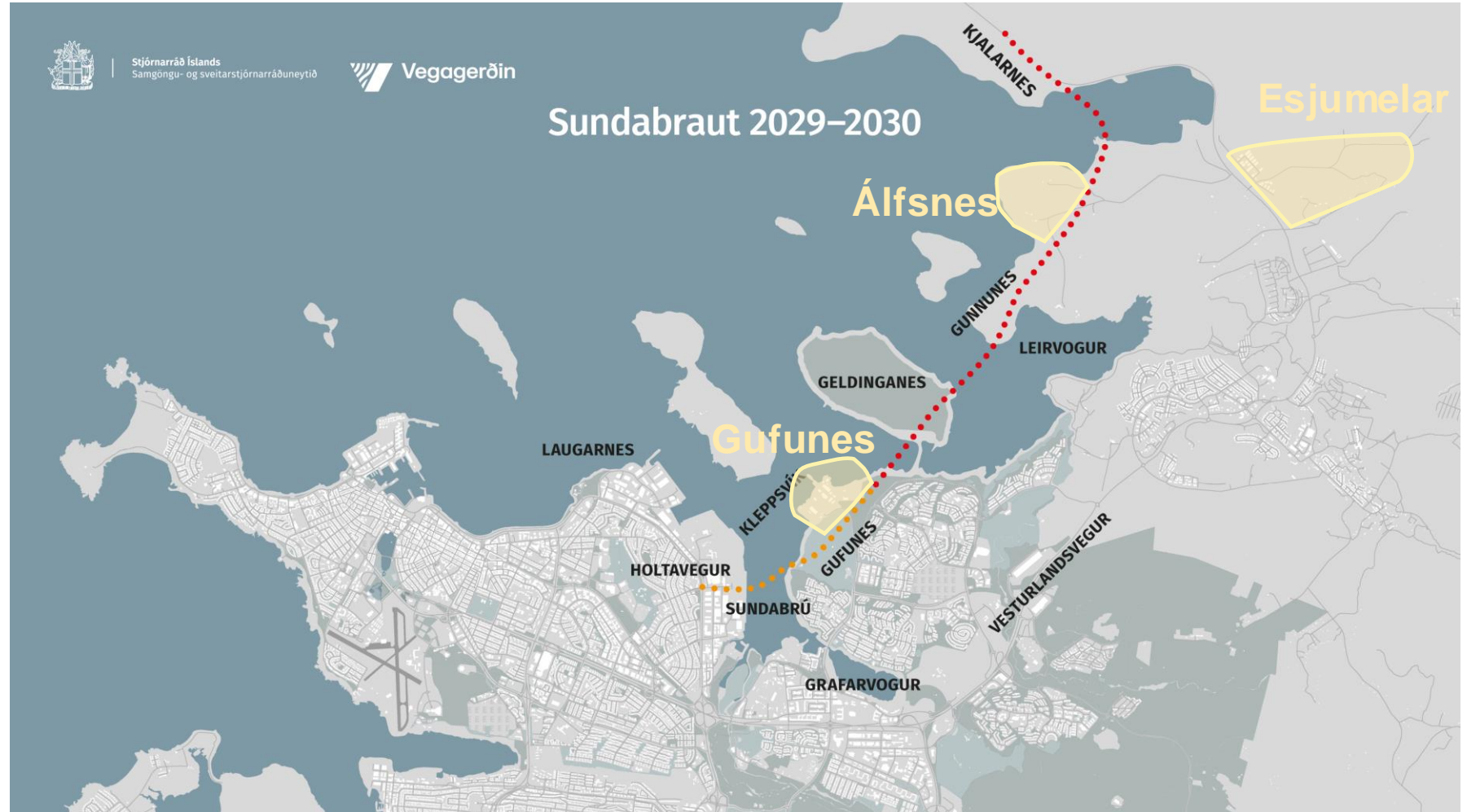

Sundabraut

Sundabraut færir fjölda athafnasvæða í Reykjavík nær kjarna borgarinnar

Helstu áhrifasvæðin eru Þorp skapandi greina í Gufunesi Hringrásargarður á Álfsnesi og athafnasvæði við Esjumela

Mynd: Innviðaráðuneytið

Sundabraut í göngum

Gangnavalkostur

Mynd: Innviðaráðuneytið

Hjólréiðaáætlun

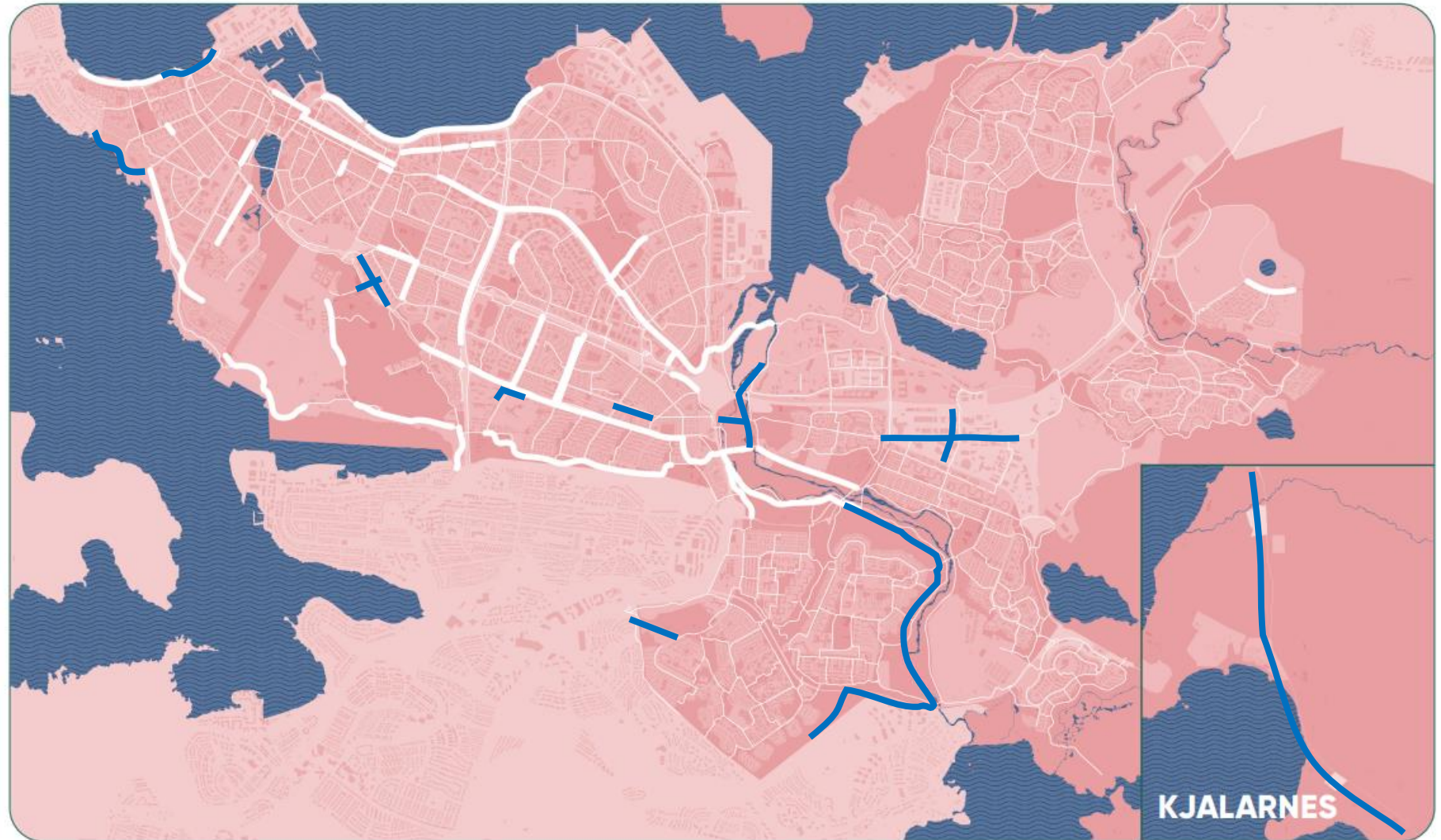

Hjólreiðaáætlun

HJÓLANETIÐ 2020

Hjólástígar 2020
Núverandi aðal- og tengistígar

Á næstu tveimur árum
áætlað Reykjavík að 10
km verði lagðir af
aðgreindum
hjólástígum

Þetta er í
hjólreiðaáætlun,
samgöngusáttmála og
borgargötuverkefni

Þar til viðbótar er
mikill fjöldi af
hjólfærum stígum t.d.
á Kjalarnesi

Hjólréiðaáætlun

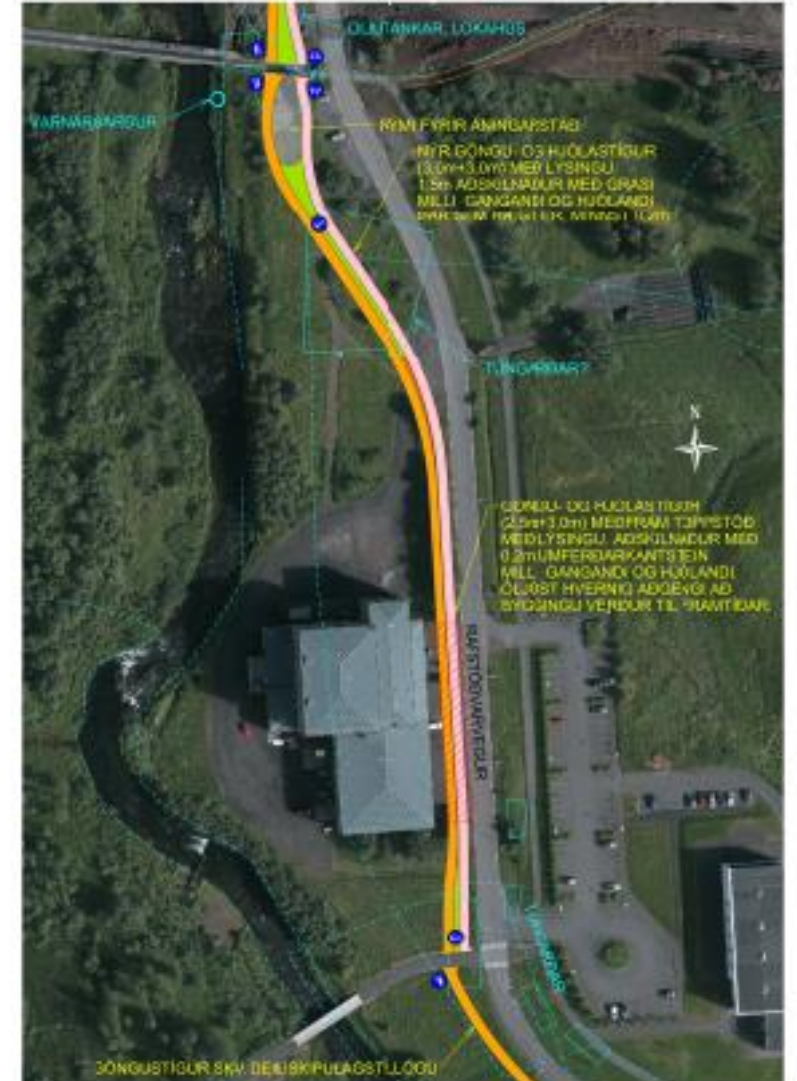
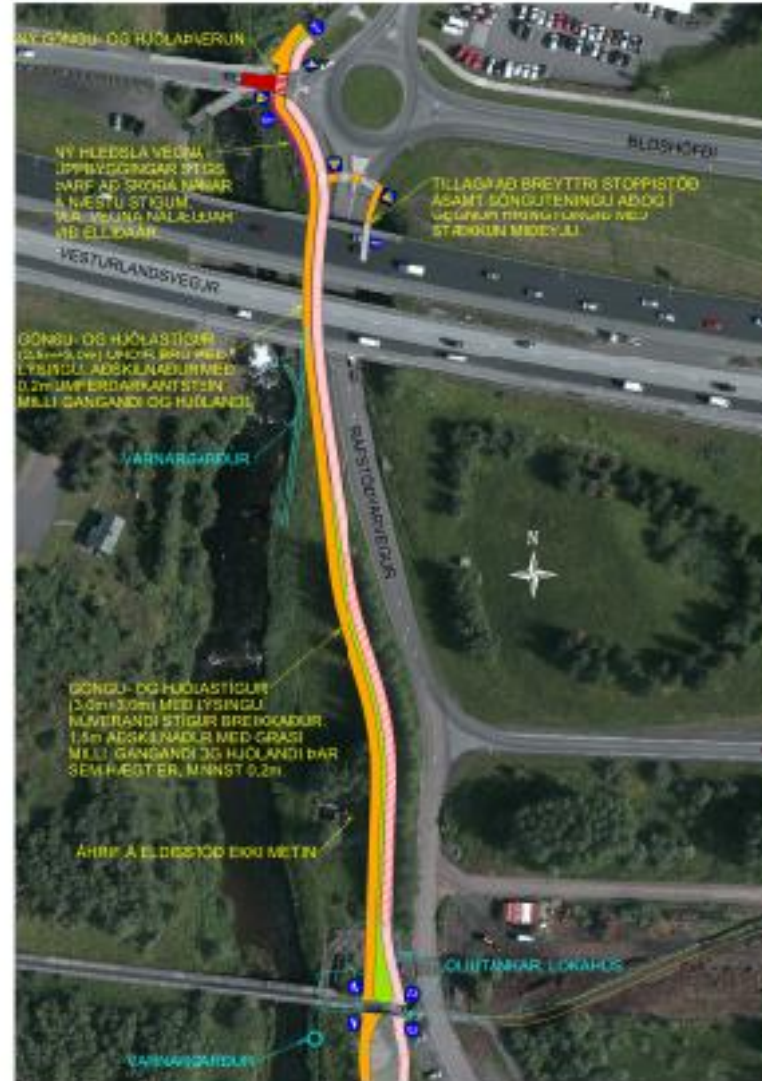

Rafstöðvarvegur - Toppstöð - Bíldshöfði

Lengd stíga:

- ca. 570 m

Nýr göngu- og hjólastígur
+ Áning

Elliðaárdalur - Hitaveitustokkur

Nýr sameiginlegur göngu og hjólastígur (3m)

Nýr stígur lagður í stað stokks sem búið er að fjarlægja

Lengd stígs:
ca. 250 m
þ.a. 2 brýr ca. 100m

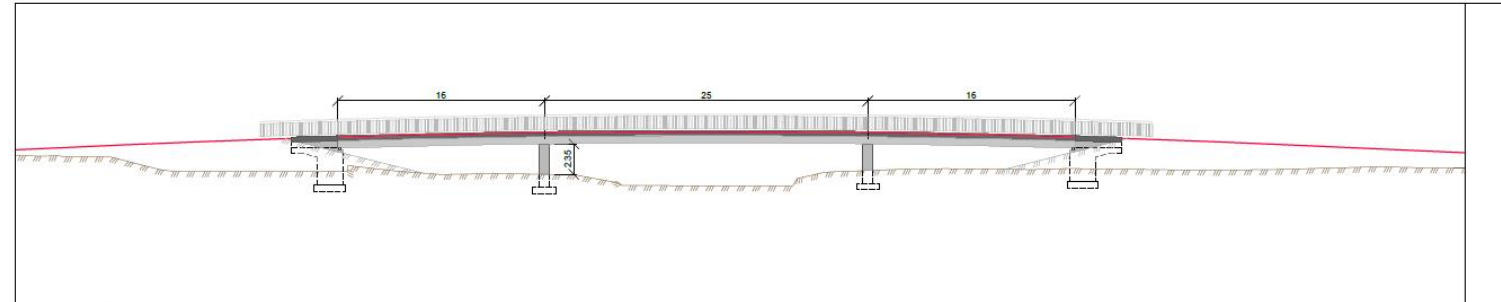

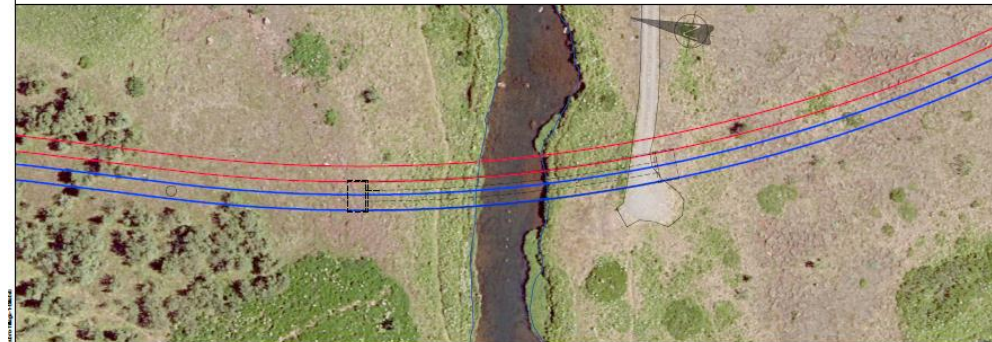
Elliðaárdalur – Grænagróf (Brú)

Ný göngu og hjólabrú: (Grænagróf)

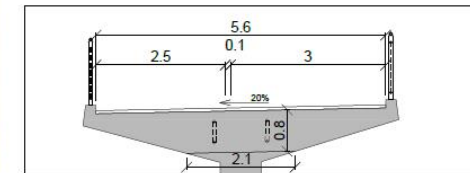
Lengd brúar – ca.60m

Langsnið
1:200

Grunnmynd
1:500

Þversnið
1:50

Lágreist brú, með aðskilda stíga fyrir gangandi og hjólandi.
Náttúra og umhverfi brúarinnar sett í 1.sæti við hönnun

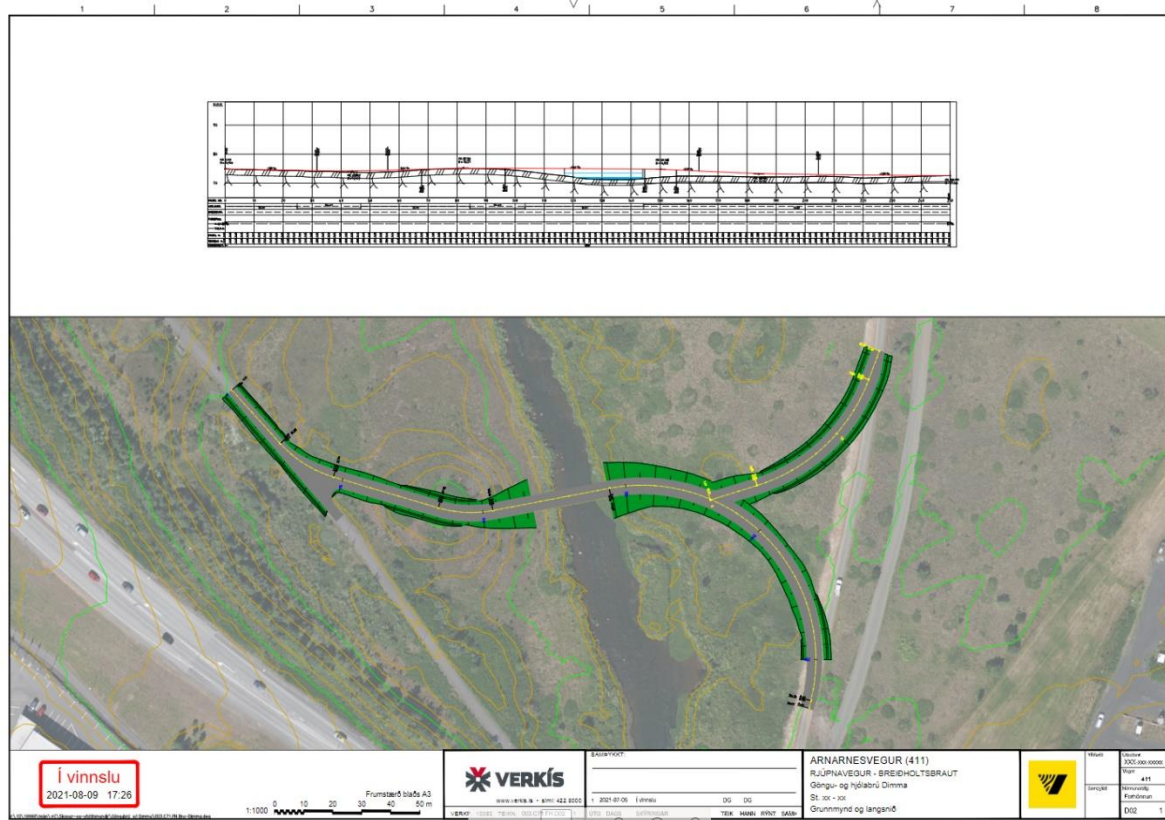

Elliðaárdalur – Dimma (Brú)

Lengd stíga – ca.100m

Lengd brúar – ca. 40-60m

Lágreist brú, með aðskilda stíga fyrir gangandi og hjólandi.
Náttúra og umhverfi brúarinnar sett í 1.sæti við hönnun

Gönguborgin

Tryggvagata - fyrir

Tryggvagata - eftir

Hlemmur - fyrir

Verkhönnun er að ljúka
á Rauðarárstíg norður
og Laugaveg frá
Snorrabraut að
Hlemmi Mathöll.

Áætlað að
framkvæmdir hefjist í
sumar

Mynd: Sigosig

Hlemmur - eftir

Mynd: Mandaworks og DLD

Lækjartorg - fyrir

LÆKJARTORG

BORGARALIND

HÖNNUNARSAMKEPPNI UM LÆKJARTORG
OG ADLIGGJANDI GATNARÝMI

Laugavegur

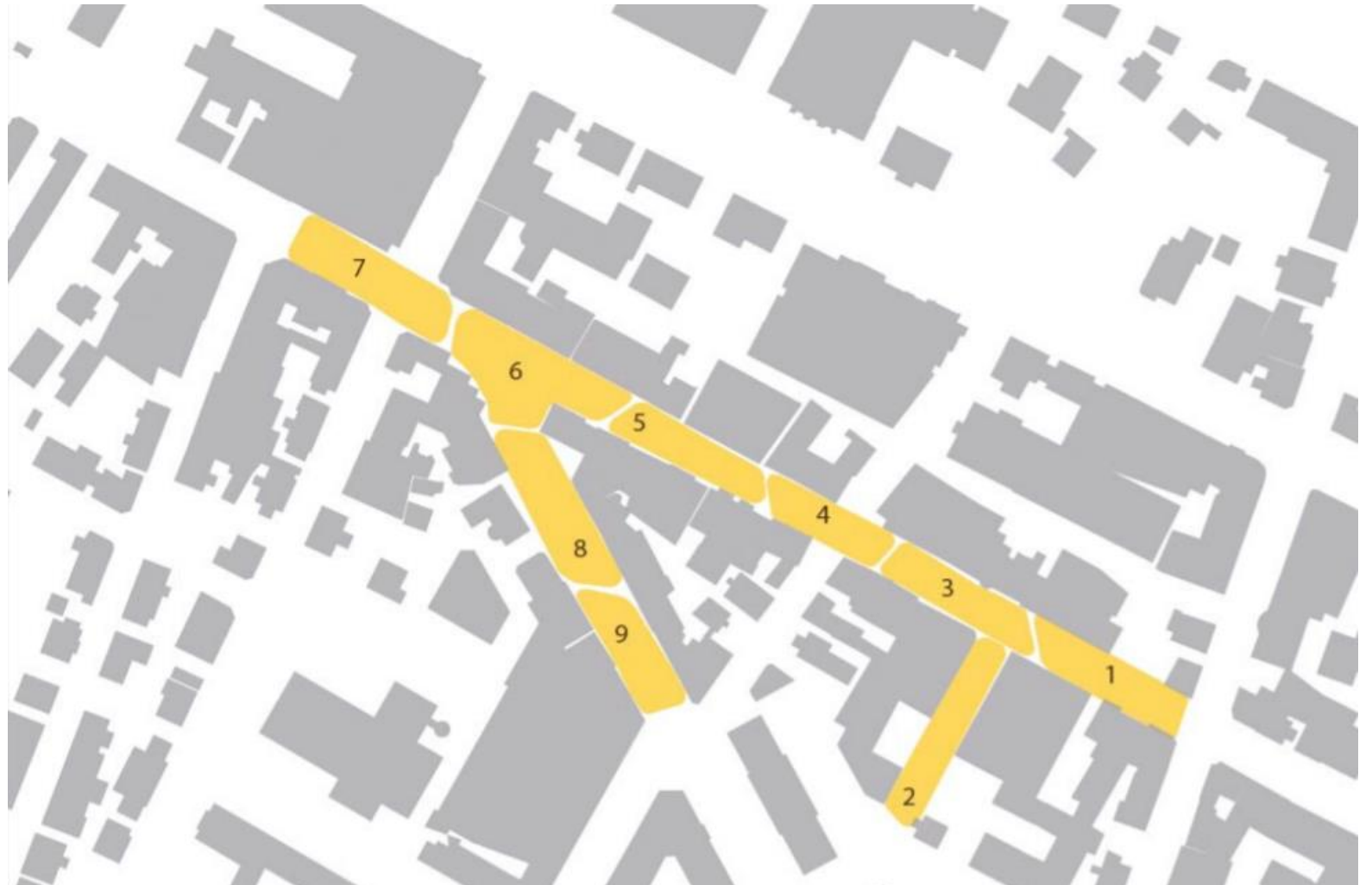

Laugavegur göngugata

Þróun
Laugavegar, Skóla-
vörðustígs
og Vegamótastígs í
göngugötu
verður framkvæmd í
nínu skrefum

Markmið að
lágmarka neikvæð
áhrif á umhverfið á
meðan
á framkvæmdum
stendur

Laugavegur göngugata

Útboð á
verkhönnun fyrstu
þriggja skrefanna er
í undirbúningi

Framkvæmdir
gætu hafist í haust

Laugavegur göngugata

Forhönnun
fyrstu þriggja
skrefa göngugötu
Laugavegar
og Vegamótastígs

Laugavegur göngugata

Ásýnd Laugavegar frá
Klapparstíg að
Smiðjustíg m.v.
forhönnun götunnar

Borgargötur

Ásýnd lykilgatna
verður breytt í grænar,
öruggari og gróður-
sælli borgargötur

Borgargötur njóta
forgangs við endur-
hönnun og fegrun sem
almenningsrými og
umferðaræð fyrir alla
ferðamáta

Helstu þjónustukjarnar
og stofnanir hverfis
standa við borgargötu
og gatan er oft mikil-
vægasta samgöngu-
tengingin við næsta
hverfi fyrir alla helstu
ferðamáta

Borgargötur við Rofabæ og Bæjarbraut

Fyrsta borgargatan er í þróun í Árbæ við Rofabæ og Bæjarbraut

Loftgæði

Nokkra daga á ári er börnum og fólki með viðkvæm öndunarferi ráðlagt að halda sig innandyra vegna slæmra loftgæða í borginni

Stærsta ástæðan fyrir svifryki er akstur á nagladekkjum

Um 42% ökutækja í borginni eru á nagladekkjum að vetrarlagi

Umferðaröryggi

Umferðaröryggi er megin áhersla í allri ákvarðanatöku

Núllsýn sem grundvöllur ákvarðana

Ekki er réttlætanlegt að fórnar heilsu vegfarenda fyrir aðra hagsmuni samfélagsins, eins og til dæmis minni tafir

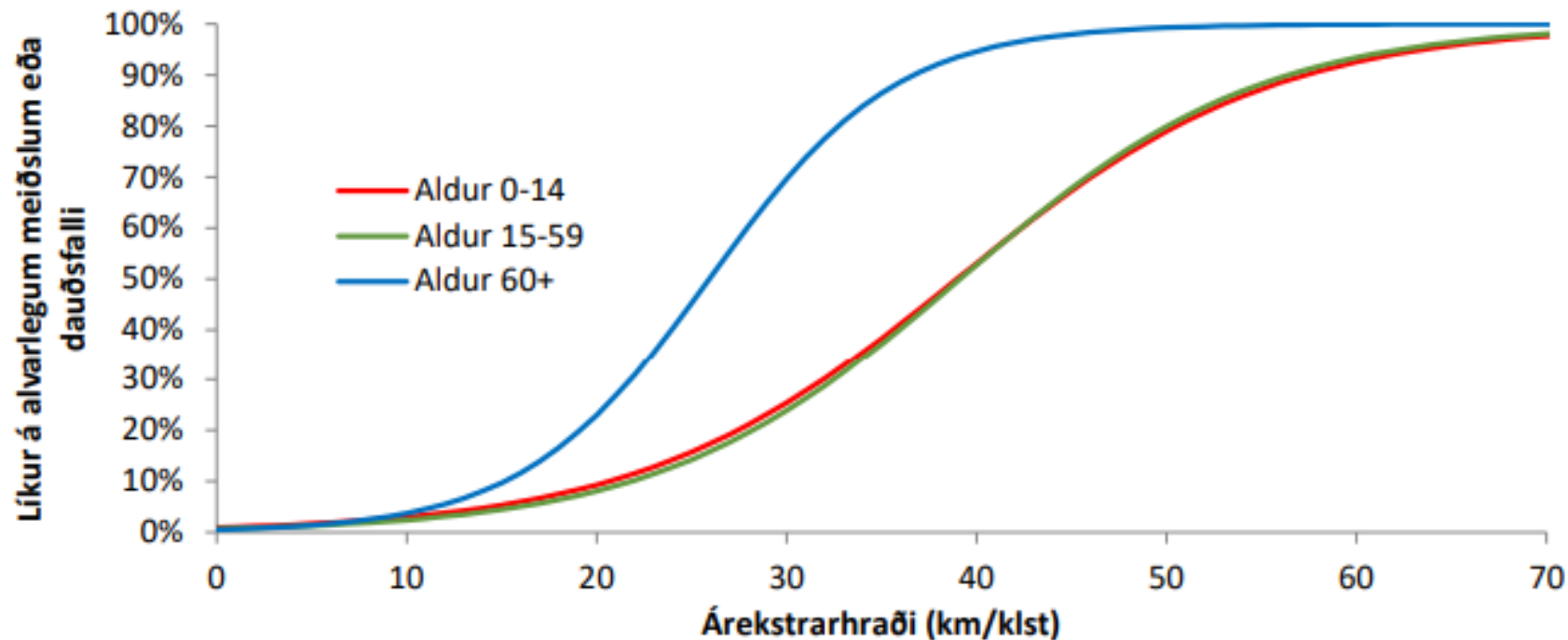
Markmið í umferðaröryggismálum

10% færri banaslys

10% færri alvarleg slys

10% færri alvarleg slys á börnum

Hraði ökutækja einn stærsti áhrifapáttur í alvarleika slysa

Mynd 20: Líkur á alvarlegum meiðslum eða dauðsfalli ef ekið er á gangandi vegfaranda eftir aldri (byggir á niðurstöðum frá Davis (2001).

Minnkum hraða í íbúðahverfum

Dregur úr fjölda slysa sem og alvarleika þeirra sem verða

Innleiðing hámarkshraða-áætlunar þegar hafin

Innleidd í áföngum

Flestar götur borgarinnar með hámarkshraða 30 eða 40 km/klst eftir innleiðingu

Mynd: hitakort slysa – úr hámarkshraðaáætlun

Nýjar lausnir

Deilibílar

8 deilibílar í
Reykjavíkí dag

Rafskútur

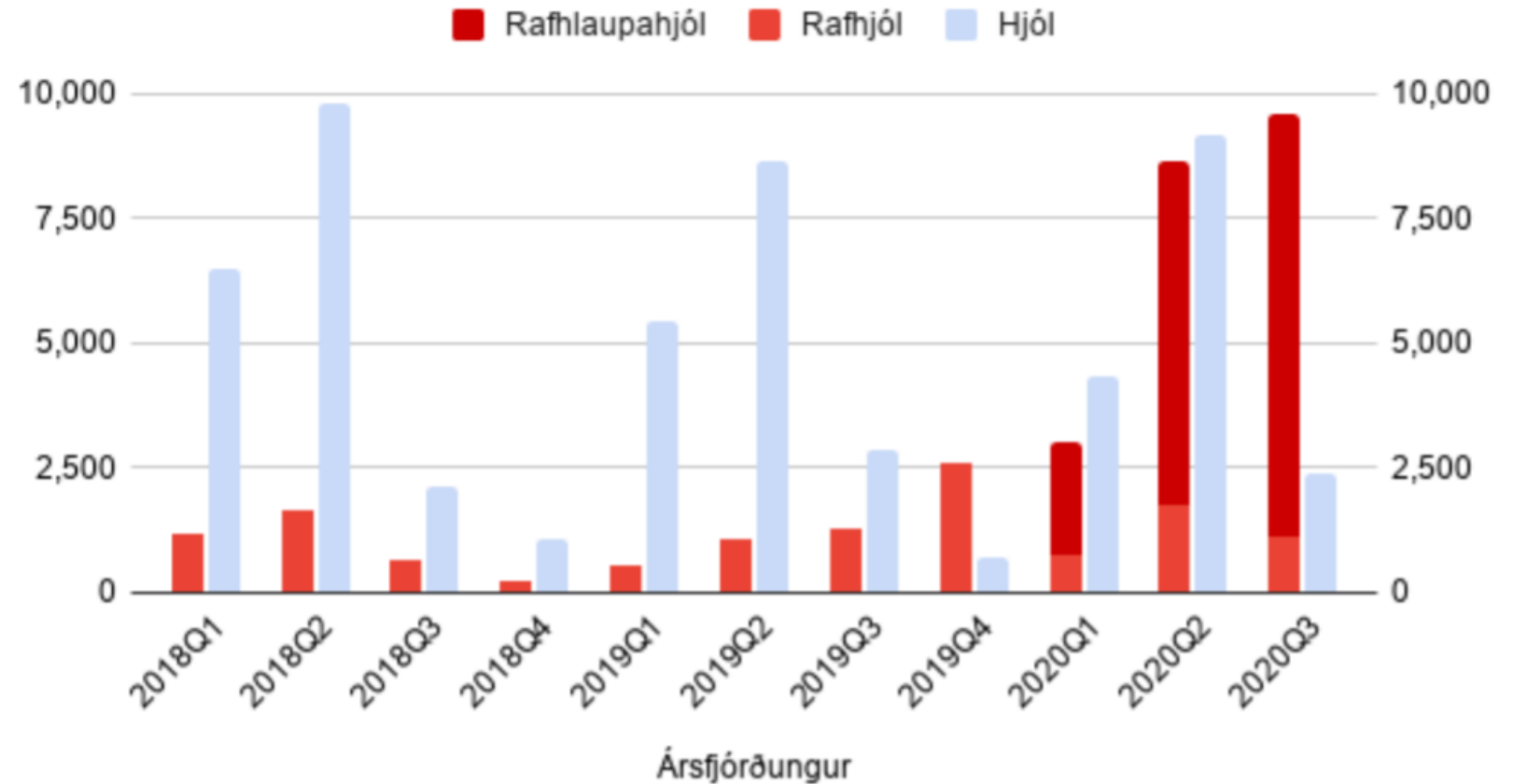
Áætlað að það séu á milli 1.500 og 2.000 rafskútur í Reykjavík

44% Reykvíkinga hafa prófað þær

11% Reykvíkinga nota þær í hverjum mánuði

Fjórðungur ferða á rafhlaupahjóli hefði annars verið farin akandi

Innflutningur á léttum farartækjum

Rafhleðsla

Rafhleðslustöðvar
fyrir almenning
við starfsstöðvar
borgarinnar, bílastæða-
húsum og
í borgarlandinu

Unnið að því að
fjölga þeim enn frekar

Styrkir vegna
rafhleðslubúnaðar við
fjöleignahús

Mynd: SIGOSIG

Reykjavík

Takk fyrir

Grænar samgöngur og umbreyting
borgarinnar

Dagur B. Eggertsson
Borgarstjóri

Mars 2022